

ش صندلی (ش داوطلب) : نام و نام خانوادگی : نام پدر :	نام واحد آموزشی : دبیرستان نمونه دولتی سلمان نام دبیر : هوش السادات نام درس : علوم و فنون ادبی ۳	نوبت امتحان : دی ماه پایه : دوازدهم رشته : انسانی کلاس : ۱۰۳ سال تحصیلی : ۱۳۹۹ - ۱۴۰۰	ساعت امتحان : وقت امتحان : ۸۰ دقیقه تاریخ امتحان : ۱۳۹۹/۱۰/۳۰
---	--	--	--

تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)

۰/۷۵	عبارات درست را با (ص) و نادرست را با (غ) مشخص نمایید. الف- لحن نسیم شمال لحنی طنزآمیز و انتقادی به بیان مسائل سیاسی و اجتماعی بود () ب- ترجمه آثار اروپایی در ایران با تاسیس چاپ خانه در زمان ناصرالدین شاه آغاز شد () پ- اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل یکی از عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی است ()	۱
۰/۲۵	بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری است. الف) استفاده از اصطلاحات موسیقی ب) استفاده از آرایه ها ج) کاربرد واژه های کهن د) سادگی و روانی	۲
۰/۵	کدام دسته از شاعران به موسیقی و عروض التزام و پایبندی کمتری داشتند ؟	۳
۰/۷۵	کوتاه پاسخ دهید : الف- اولین و تنهاترین کتاب تاریخی دوره مشروطه چه نام دارد؟ ب- تنها نمونه نمایشنامه فارسی توسط چه کسی نوشته شد؟ پ- مهمترین اثر ترجمه در دوره مشروطه چه نام دارد؟	۴
۰/۲۵	از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام گزینه نادرست است؟ ۱) با روی کار آمدن قاجاریه و تثبیت حکومت مرکزی در ایران، بازگشت به شیوه و الگوی گذشتگان در ادبیات، پررونق تر از گذشته بود. ۲) در دوران حکومت های افشاریه و زندیه و ابتدای دوره ی قاجار، رشد و شکوفایی قابل توجهی در تاریخ ادبیات ایران دیده نمی شود. ۳) مشتاق اصفهانی در دوره صفویه با همراهی چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می کرد. ۴) هدف انجمن ادبی خاقان، رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی و انحطاط اواخر دوره صفوی و دوره های بعد از آن بود.	۵
۰/۲۵	نوشته زیر از کدام نویسنده دوره ادبیات بیداری است ؟ « مدتی است که از تحریرات (نامه ها) شما محظوظ نشده ام، در این مرارت و زحمت های خراسان چیزی که به فریاد ماها می رسد همان الفاظ و معانی دلپذیر شما بود که مرده را جان می دهد و خسته را درمان، حالا چه افتاده که باب این فیض مسدود است؟ » الف- فرخی یزدی ب- قائم مقام فراهانی ج- ایرج میرزا د- ادیب الممالک فراهانی	۶
۰/۵	معروف ترین شاعر دوره بازگشت و شاخص ترین شاعر این دوره است؟	۷

۰/۷۵	<p>هریک از موارد گروه «الف» در جدول زیر، مربوط به کدام یک از شخصیت های گروه «ب» است. (یک مورد در گروه ب اضافه است)</p> <table border="1" data-bbox="261 163 1414 453"> <thead> <tr> <th data-bbox="261 163 508 216">ب</th> <th data-bbox="508 163 1414 216">الف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="261 216 508 268">(۱) دهخدا</td> <td data-bbox="508 216 1414 268">الف) تحت تأثیر شاعران گذشته به ویژه مسعود سعد و سعدی بود.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="261 268 508 321">(۲) ایرج میرزا</td> <td data-bbox="508 268 1414 321">ب) به علت جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار نگرفت.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="261 321 508 373">(۳) قائم مقام</td> <td data-bbox="508 321 1414 373">ج) نثر ساده و عامیانه وی در داستان های جمال زاده و صادق هدایت مورد توجه قرار گرفت.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="261 373 508 453">(۴) فرخی یزدی</td> <td data-bbox="508 373 1414 453"></td> </tr> </tbody> </table>	ب	الف	(۱) دهخدا	الف) تحت تأثیر شاعران گذشته به ویژه مسعود سعد و سعدی بود.	(۲) ایرج میرزا	ب) به علت جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار نگرفت.	(۳) قائم مقام	ج) نثر ساده و عامیانه وی در داستان های جمال زاده و صادق هدایت مورد توجه قرار گرفت.	(۴) فرخی یزدی		۸
ب	الف											
(۱) دهخدا	الف) تحت تأثیر شاعران گذشته به ویژه مسعود سعد و سعدی بود.											
(۲) ایرج میرزا	ب) به علت جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار نگرفت.											
(۳) قائم مقام	ج) نثر ساده و عامیانه وی در داستان های جمال زاده و صادق هدایت مورد توجه قرار گرفت.											
(۴) فرخی یزدی												

۰/۷۵	<p>هریک از وزن گروه «الف» در جدول زیر، مربوط به کدام یک از مصراع هادر گروه «ب» است.</p> <p style="text-align: center;"><u>موسیقی شعر (۴ نمره)</u></p> <table border="1" data-bbox="261 732 1414 1014"> <thead> <tr> <th data-bbox="261 732 792 785">ب</th> <th data-bbox="792 732 1414 785">الف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="261 785 792 840">(۱) به حسن خُلق و وفا کسی به یار ما نرسد</td> <td data-bbox="792 785 1414 840">الف) مستفعل - مستفعل - مستفعل - مستفعل</td> </tr> <tr> <td data-bbox="261 840 792 892">(۲) فریاد که در رهگذر آدم خاکی</td> <td data-bbox="792 840 1414 892">ب) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن</td> </tr> <tr> <td data-bbox="261 892 792 1014">(۳) ای مسلمانان فغان از جور چرخ چنبری</td> <td data-bbox="792 892 1414 1014">ج) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن</td> </tr> </tbody> </table>	ب	الف	(۱) به حسن خُلق و وفا کسی به یار ما نرسد	الف) مستفعل - مستفعل - مستفعل - مستفعل	(۲) فریاد که در رهگذر آدم خاکی	ب) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن	(۳) ای مسلمانان فغان از جور چرخ چنبری	ج) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن	۹
ب	الف									
(۱) به حسن خُلق و وفا کسی به یار ما نرسد	الف) مستفعل - مستفعل - مستفعل - مستفعل									
(۲) فریاد که در رهگذر آدم خاکی	ب) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن									
(۳) ای مسلمانان فغان از جور چرخ چنبری	ج) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن									

۱	<p>وزن بیت زیر را یکبار به صورت همسان و یکبار به صورت ناهمسان مشخص کنید . تارفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت همسان: ناهمسان:</p>	۱۰
---	--	----

۱	<p>با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید: سرافرازیم اگر بر بنده بخشی وگرنه از گنه سربرنیاریم الف) وزن بیت را بنویسید ب) همزه از آغاز کدام کلمه حذف نمی شود؟ پ) در کدام هجا اختیار شاعری تبدیل مصوت کوتاه به بلند دیده می شود؟</p>	۱۱
---	---	----

۱/۲۵	<p>با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید: پاکیزه روی را که بود پاکدامنی تاریکی از وجود بشوید به روشنی الف) دو شکل وزن بیت را بنویسید شکل اول: شکل دوم: ب) در کدام هجا اختیار شاعری تبدیل مصوت بلند به کوتاه دیده می شود؟</p>	۱۲
------	---	----

۰/۵	زیبایی شناسی (۵ نمره)	۱۳
	در شعر زیر زیبایی و تناسب معنوی در شعر چگونه ایجاد شده است ؟ نباشد غیر برگ زرد نارد جز بر حسرت نهال آرزویم را و نخل انتظارم را	
۰/۷۵	کدام آرایه بارز ادبی در ابیات زیر دیده می شود به طور کامل مشخص کنید. (لف ونشر، تضاد، تناقض) الف) مه روشن میان اختران پنهان نمی ماند میان شاخه های گل مشو پنهان که پیدایی ب) ز کوی یار می آید نسیم باد نوروژی از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی پ) با خیال زلف و رویت می روم با صد شتاب یک قدم در سایه دارم یک قدم در آفتاب-	۱۴
۰/۷۵	در کدام بیت آرایه تلمیح وجود دارد؟ تلمیح موجود در آن را توضیح دهید: الف: حرفی است این که خضر به آب بقا رسید زین چرخ دل سیه، دم آبی ندید ب: غمناک نباید بود از طعن حسود، ای دل شاید که چو وابینی، خیر تو در این باشد	۱۵
۱	در ابیات زیر آرایه های تناسب، تناقض، تلمیح و تضمین را مشخص نمایید. (فقط نام آرایه جلوی هر بیت نوشته شود) الف- یار بی پرده از در و دیوار / در تجلی است یا اولی الابصار ب- ایوب با چندین بلا، کاندرا بلاشدمبتلا / پیوسته این بودش دعا: «الصبرمفتاح الفرج» ج- چون در این میدان نداری دست و پای همجو گوی / اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار د- این جام ها که در پی هم می شود تهی دریای آتش است که ریزم به کام خویش	۱۶
۰/۲۵	در همه بیت ها به جز بیت ... آرایه « تناقض » به کار رفته است؟ الف) به هر غمی که رسد از تو خاطر م شاد است که بنده تو ز بند کدورت آزاد است ب) سفر دراز نباشد به پای طالب دوست که خار دشت محبت گل است و ریحان است پ) هزار سختی اگر بر من آید آسان است که دوستی و ارادت هزار چندان است ت) فغان که داد ز دست ستمگری است مرا که هرگز نتوان گفت این چه بیداد است	۱۷
۰/۵	در بیت «گفتی زغمم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم» موسیقی معنوی تضاد در بیت از مقابله چه کلماتی پدید آمده است؟	۱۸
۰/۵	درستی یا نادرستی با توجه به بیت زیر را مشخص نمایید... « بیستون بر سر راه است مباد از شیرین / خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید» الف - در بیت « کوه بیستون» تضمین شده است. درست نادرست ب- آرایه مراعات نظیر در این بیت به کار رفته است درست نادرست	۱۹
۰/۷۵	در بیت های زیر، هریک از قسمت های مشخص شده، کدام آرایه معنوی را به وجود آورده است ؟ الف- شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحل ها ب- ما با توایم و با تو نه ایم؛ اینت بوالعجب/ در حلقه ایم با تو و چون حلقه بردریم پ- در نیابد حال پخته هیچ خام / پس سخن کوتاه باید والسلام	۲۰

۲	<p style="text-align: center;">نقد و تحلیل نظم و نثر (۲ نمره)</p> <p>سروده زیر از عارف قزوینی را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>«نالۀ مرغ اسیر این همه بهر وطن است همت از باد سحر می طلبم گر ببرد فکری ای هم وطنان، در ره آزادی خویش خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد</p> <p>الف- دو آرایه ادبی در شعر بالا مشخص کنید . ب- دو ویژگی زبانی این شعر را بنویسید. پ- در بیت اول واژه های قافیه کدام هستند؟ ت- این شعر را از دیدگاه فکری بررسی نمایید</p>	۲۱
۰/۲۵	<p>در چند مورد، انتساب روزنامه یا مجله به شخصیت ادبی، نادرست آمده است؟ (صوراسرافیل: علامه دهخدا)، (بهار: ملک الشعراء بهار)، (قرن بیستم: میرزاده ی عشقی)، (نسیم شمال: سید اشرف الدین گیلانی)، (دانشکده: ادیب الممالک فراهانی)، (سروش: قائم مقام فراهانی)</p> <p>(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک</p>	۲۲
۰/۲۵	<p>«وزن عروضی» کدام مصراع در مقابل آن، <u>غلط</u> آمده است؟ (۱) جهان، شب است و تو خورشید عالم آرایی (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فع ُن) (۲) ای حُسن خط از دفتر اخلاق تو بابی (مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن) (۳) کس نماند که به دیدار تو واله نشود (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعَلن) (۴) به سر راحت آورم هر شب (فعلاتن مفاعیلن فع ُن)</p>	۲۳
۰/۲۵	<p>در کدام گزینه، همه ی موارد از شاخص ترین درون مایه های عصر بیداری شمرده می شوند؟ (۱) آموزه های دینی - تنفر از خرافات - علوم و فنون جدید (۲) توجه به مردم - آزادی - قانون (۳) تعلیم قوانین جدید - دموکراسی - دفاع از حقوق کارگران (۴) تعلیم و تربیت جدید - وطن - توجه به عرفان</p>	۲۴
۰/۲۵	<p>در کدام بیت، اختیار شاعری «زبانی» وجود ندارد؟ (۱) چو سرو اگر بخرامی دمی به گلزاری / خورد ز غیرت روی تو هر گلی خاری (۲) ز کفر زلف تو هر حلقه ای و آشوبی / ز سحر چشم تو هر گوشه ای و بیماری (۳) مرو چو بخت من ای چشم مست یار به خواب / که در پی است ز هر سویت آه بیداری (۴) نثار خاک رهت نقد جان من هر چند / که نیست نقد روان را بر تو مقداری</p>	۲۵

تنت به ناز طیبیان نیازمند مباد